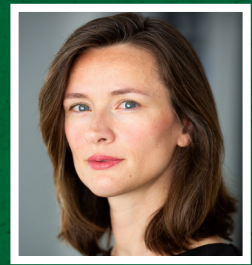


De volkstuin van Eden



Michelle van Dijk [schrijver en leraar Nederlands; www.michellervandijkschrijff.nl]

Soms moet iets organisch ontstaan. Dat klinkt als een geurende composthoop waarin blaadjes rotten en wormen hun werk doen, maar het is kantoortaal voor levenloze zaken zoals het toetsbeleid van een school. Tja, de school is nu eenmaal mijn biotoop, de kantoortuin de enige tuin waar ik echt tijd in heb doorgebracht. Tot voor kort was mijn meest intense natuurbeleving samen te vatten in één woord: hooikoorts. Maar op een dag, nu twee weken geleden, bevond ik me in een jungle van allergenen en besloot ik dat dit wél mijn wereld werd. Met de snoeischaar in de hand staarde ik naar de muren van groen: een veelzijdige volkstuinbiotoop.

Toegegeven, dat was een wat romantische gedachte, gevoed door natuurlyriek van romantische negentiende-eeuwse dichters die stierven nadat ze een keer kou hadden gevat op de tuin of ergens op reis malaria hadden opgelopen. Gelukkig ken ik natuur ook van tv. Iedereen kent die tuinprogramma's waar in één aflevering tegeltuinen worden omgetoverd tot keurige kant-en-klaarparadijsjes zoals in de magazines, waarbij zekere potten en tuinlichtjes en -stoelen onopvallend beeldvullend ons naar de winkel dwingen. Tv-tuinieren is als fastfood, niet voor niets keken we vroeger *Eigen huis en tuin* met een bord patat op schoot. Nee, dan het slow-tuinieren van *De achtertuin van Jan Wolkers* of *Maartens Moestuin*, VPRO-series van tien, twintig jaar geleden; die zou ik elke dag kunnen kijken.

En zo hoort het. Maarten 't Hart weet wat leven op het land is, verbouwt de lekkerste groenten en bereidt die hup, vers uit de grond in een pannetje, preisoep. Lekker met een scheutje rauwe melk, dat haal je vers bij de boer, of zelfs biest. Je krijgt trek als je het ziet en een verlangen naar leven op het land met de seizoenen, met meer dan alleen een supermarktplantje basilicum of munt op de vensterbank. Mijn opa was boer, ik weet wat biest is en ik ken verhalen die geuren naar hooi en koeienmest.

Ik sluit zelfs niet uit dat Maarten 't Hart zomaar bij mijn opa een kopje biest of rauwe melk ging halen, maar dat was allemaal vroeger, heel vroeger, toen mijn opa nog in diezelfde polder boerde en Maarten 't Hart nog geen godslasterlijke teksten had geschreven. Deze volkstuinjungle biedt een andere werkelijkheid, die ik zelfs niet van tv ken.

De optelsom van jarenlang 'rustiek tuinieren' (zo heet het als iemand niks aan z'n tuin doet) en de natste meimaand sinds 1983 heeft een hel van klimop, brandnetels en bramen opgeleverd in de tuin die wij in beheer kregen. Om hier een paradijsje te scheppen, ons eigen Eden, staan we voor een uitdaging van bijbelse proporties. Ik overdrijf misschien, maar dan heb je deze braamstruik nog niet gezien en het zou mij niet verbazen als hij zelfs niet weg te branden was. Maar we gaan niet uit van goddelijke interventies, we zullen toch zelf de handen uit de mouwen moeten steken. We scheiden het donker van het licht, we maken paadjes vrij in de muur van groen. We scheiden het water van het droge, nou ja, dat doet een loodgieter, door de kapotgevroren leidingen te vervangen.

Na een week groeit de behoefte om dingen een naam te geven. Hoewel 'die enge hommelpant' heel duidelijk is, werkt 'dat groene daar' niet altijd. Daarvoor heb je tegenwoordig geen goddelijk instinct nodig of zelfs niet Jan Wolkers die je het spuugbeestje aanwijst, maar een app. Ach, vergeef het deze millennials. Nu weten we tenminste wat we snoeien. Niet alles wat groen is, is ook goed, je moet je vrienden kiezen. De klimop is niet mijn vriend – net als die onherkenbare plant die door de regenpijp naar boven geklommen is en de pijp verstopt heeft met een worst aan wortels.

Soms ontstaat iets niet organisch, maar dankzij de botte bijl. En dat is het begin van onze volkstuin van Eden. ◀



Michelle van Dijk (Vlaardingen, 1981) groeide op in een gezin met vijf kinderen, mét de Evangelische Omroep en zonder popmuziek. Ze ging naar school in Rotterdam en ontdekte vanaf dat moment de rest van de wereld en de literatuur. In juni 2021 verscheen bij Uitgeverij kleine Uil haar tweede roman, *Witter dan sneeuw*, waarin een jonge vrouw probeert los te komen van haar streng-religieuze, evangelische jeugd.